

[Gustav Pedersen.]

Lønspørgsmaalet, Arbejdsløshedsspørgsmaalet og de andre store Lønarbejderproblemer kun havde ringe eller slet ingen Interesse i dette Forhold.

Naar Forholdet imidlertid nu ligger saadan, at for langt den største Gruppe af Privatfunktionærerne, nemlig Handels- og Kontormedhjælperne, er Spørgsmaalene om Løn, Arbejdstid og Arbejdsløshed et af de store og i Virkeligheden overskyggende Problemer, saa kan det Forslag, der er fremsat her, i Virkeligheden kun have periferisk Interesse, hvis det skal ses under den Synsvinkel, om det er i Stand til at højne Funktionærernes økonomiske og sociale Niveau. Dertil kommer, som allerede paavist af den højtærede Socialminister, at Lovforslaget i sig selv som Helhed taget vilde, hvis det blev ophøjet til Lov, medføre, at Vilkaarene for Funktionærerne blev ringere. Jeg skal vise det ved at gaa Forslagets mest betydende Paragraffer igennem. Der er for det første Paragraffen vedrørende Opsigelse. Jeg vil herom for det første gerne sige, at det jo ikke paa Forhaand er givet, at det er en Fordel for Funktionærerne at have en lang Opsigelsesfrist. Der er jo Eksempler, der viser tydeligt, at en lang Opsigelsesfrist kan være i høj Grad til Skade for Funktionærerne. Nu er jeg nok bekendt med, at man fra visse Sider regner med som en Selvfølge, at en Funktionær, der faar tilbudt en bedre Plads, normalt vil kunne faa Lov til at rejse med kortere Varsel end det kontraktmæssige, eventuelt lovhjemlede Opsigelsesvarsel. Det er imidlertid ikke Tilfældet. Jeg skal kun nævne to Eksempler. Det ene Eksempel er fra en Landsretsdom, der er faldet i Slutningen af 1936, den 18. December 1936. En ung Kontordame, der gennem 5 Aar eller mere end 5 Aar gradvis havde arbejdet sig op til at faa 150 Kr. om Maaneden, fik Tilbud paa en bedre Plads, og da hun ikke kunde faa sin Løn højere op i den Virksomhed, hvor hun var, maatte hun sige op med et Varsel, som Arbejdsgiverne i dette Tilfælde ansaa for kort. Hun blev dømt til Erstatning ved Byretten. Sagen appelleredes ved Organisationens Hjælp til Landsretten, da den paa-gældende ikke selv havde Midler til at foretage Appellen, og det lykkedes da at faa hende frikendt, men hvis ikke Organisa-

tionen var traadt til, vilde hun altsaa for at faa Lov til at rejse til en bedre Plads fra et Firma, hvor hun ikke kunde komme højere op lønmæssigt end paa 150 Kr., have maattet betale en Erstatning, og en saadan Mulighed vil naturligvis i mange Tilfælde afskrække Medhjælperne fra at søge eller tiltræde en bedre Stilling, altsaa spolere deres Mulighed for at naa de Fremskridt, som de har rimeligt Krav paa.

Jeg nævner fra de allerseneneste Dage en Skrivelse fra en Principal — Navnet er der ingen Grund til at nævne her, men det staar i øvrigt til Disposition —, en Skrivelse af 11. December 1937. Jeg anmoder den højtærede Formand om Tilladelse til et ganske kort Citat. Han skriver til en Funktionær, der havde sagt sin Plads op pr. 1. Januar for at tiltræde en Stilling, der kunde blive en Livsstilling for ham — her kunde det kun blive en meget underordnet Stilling, hvor der overhovedet ikke var nogen Chancer —:

„Jeg modtager altsaa Deres Opsigelse, men kan ikke tillade Dem at fratræde før den 1. April 1938.“

Altsaa, han modtager Opsigelsen, og dermed opløser han Engagementet, men han kan ikke tillade Funktionæren at rejse den Dag, denne skal tiltræde sin nye Stilling, den paagældende maa med andre Ord risikere at blive arbejdsløs, saa han hverken har det skidne Vand eller det rene.

Jeg har nævnt disse Eksempler, som kun er tilfældige Udtog, for at vise, at det er ikke paa Forhaand sagt, at den lange Opsigelsesfrist er en Fordel for Funktionærerne. Der er Tusinder af Medhjælperne, hvis eneste Chance for at naa frem til bedre Pladser i Virkeligheden ligger i den hævdvundne 14 Dages Opsigelsesfrist, der gælder i en Række Brancher, hvor Forholdene er saadan, at Pladsskifte er nødvendig for at naa længere frem. Men selv for dem, der er enige med de konservative Forslagsstillere om, at den lange Opsigelsesfrist er en Fordel, er Lovforslaget i hvert Fald ikke et Fremskridt, snarere det modsatte. Der er foreslaet i § 6, at almindelige underordnede Funktionærer skal have en Maanedes Opsigelsesfrist. For at faa lovhjemlet 3 Maaneder skal man enten have Embedseksamen eller en Stilling, der ligestilles med Arbejdsledere i Henhold til